

Тема 18. Супровід навчально-виховного процесу.

Розвиток особистості в процесі навчання безпосередньо зумовлений особливостями використання валеологічних знань. Визнання особистості базовим компонентом, об'єктом і суб'єктом цілісного педагогічного процесу — головна умова гуманізації навчання та виховання, реформування всієї системи освіти.

Основна мета — дати знання про здоровий спосіб життя, технологію вироблення звичок, які ведуть до здорового способу життя і допомогти визначити свої моральні принципи. Для визначення ступеня прогресивності руху студента в цьому напрямку необхідно володіти відповідними методами оцінки знань у вигляді тестів, ситуативних задач, анкет тощо.

Із наявного педагогічного арсеналу необхідно вибрати такі методичні підходи, які будуть результативними і цікавими для учнів. Аналіз наявних літературних даних про ефективність різних методик навчання, методичних підходів, педагогічного процесу у формуванні пізнання свідчить про те, що провідну роль у засвоєнні матеріалу має взаємодія між викладачем і учнями.

Результативність процесу навчання здебільшого визначається реалізацією принципів навчання, які впливають як із закономірностей навчання, так і потреб суспільства до формування особистості. Тому принципи виступають як необхідні умови, які сприяють підвищенню якості педагогічної діяльності. У педагогічному процесі принципи навчання виступають не окремо, а в тісному взаємозв'язку, що створює цілісну систему забезпечення ефективності навчання. Сучасні посібники з педагогіки дають такі визначення дидактичних принципів навчання:

1. Науковості; науковості і доступності; науковості і посильної трудності; науковості змісту виховання і навчання; науковості і врахування вікових та індивідуальних можливостей учнів.
2. Доступності навчання; доступності і посильності; доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів; доступності, або подолання труднощів учнів у пізнанні та перетворенні дійсності.
3. Наочності в навчанні; наочності навчання і розвитку теоретичного мислення; наочності, або заповнення простору між конкретним і абстрактним.
4. Зв'язку теорії з практикою; зв'язку навчання з життям, з продуктивною працею; зв'язку навчання з життям; зв'язку теорії з практикою, навчання з життям; зв'язку навчання і виховання з суспільно-корисною продуктивною працею; зв'язку школи з життям, з розв'язанням завдань прискорення розвитку країни.
5. Систематичності навчання; систематичності в засвоєнні знань;

систематичності й послідовності навчання; систематичності й послідовності.

6. Системності; системності, або упорядкування знань.

7. Свідомості і активності учнів у навчанні за керуючою роллю викладача; свідомого навчання і творчої активності учнів; свідомого засвоєння знань; свідомої і творчої активності учнів за керуючою роллю викладача; свідомості, активності і самостійності учнів у навчанні; свідомості й міцності засвоєння знань, навичок і умінь; свідомості, активності, самодіяльності, творчості учнів; свідомості й активної участі учнів у процесі навчання; активності в навчанні за керуючою роллю викладача.

8. Міцності засвоєння знань; міцності засвоєння знань і їх зв'язку із всебічним розвитком пізнавальних сил учнів; міцності знань, умінь і навичок; міцності знань.

9. Індивідуального підходу до учнів за умов колективної навчальної праці з групою; фронтальності, колективності і індивідуалізації навчання в їх оптимальному сполученні; колективного характеру навчання і враховування індивідуальних особливостей учнів; індивідуального підходу і колективізму в навчанні або зв'язку інтересів особистості і суспільства; колективного характеру виховання і навчання.

10. Самостійності й активності учнів у навчанні; самостійності або обмежування залежності учнів від викладача; переходу від навчання до самоосвіти.

11. Виховання в процесі навчання; виховуючого навчання; виховуючого характеру навчання.

12. Позитивного емоційного фону навчання; емоційальності навчання.

13. Поваги до особистості дитини в сполученні з розумною вимогливістю.

14. Оперативності знань.

15. Цілеспрямованості педагогічного процесу, ефективності або зв'язку між метою і результатами навчання.

16. Навчання на високому рівні труднощів; швидкого темпу у навчанні; провідної ролі теоретичних знань; усвідомлення учнями процесу навчання; цілеспрямованої і систематичної роботи викладача над розвитком усіх учнів, у тому числі і найбільш слабких.

Формування валеологічних знань під час навчання вирішує дуже актуальну соціально-педагогічну проблему зі збереження та розвитку здоров'я, формування здорового способу життя молодого покоління.

На думку С. Омельченко, створення валеонасиченого здоров'язбережувального освітнього простору в межах навчального закладу забезпечить усвідомлення ролі валеологічної освіти у збереженні та зміцненні здоров'я учнів; функціонування системи безперервної валеологічної освіти у навчальних закладах різного ступеня; використання валеологічних технологій навчання; забезпечити оптимальні умови навчального процесу, які сприяють збереженню здоров'я і всебічному розвитку особистості; ствердить загальнолюдські цінності як критерій виховання, основний компонент здорової людини та умови його формування; активізує основні напрямки діяльності валеологічної служби освітніх установ.